

คุณค่าชีวิตในโรงงาน

ที่จริงแล้วกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจเป็นสิ่งที่มีความยาวนานแล้ว และหลาย ๆ คนก็คงคิดว่าการดำเนินการทางธุรกิจที่ส่วนใหญ่มุ่งไปที่การสร้างผลกำไรสูงสุดให้แก่องค์กร จำเป็นด้วยหรือที่ต้องหันมาเอาใจใส่แก่สิ่งแวดล้อม สังคม บุคคลรอบข้าง โดยการทุ่มเทงบประมาณจำนวนมหาศาล เพื่อจัดและส่งเสริมกิจกรรมและแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยที่จะไม่ได้รับผลกำไรตอบแทนกลับมา มันเป็นการลงทุนโดยเปล่าประโยชน์หรือไม่ ?

กิจกรรมที่เรียกว่า CSR หรือที่เรารู้จักกันว่า ความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่เกิดจากจิตใจที่ต้องการช่วยเหลือและเจือจุนผู้อื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ไม่ว่าทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจขององค์กรนั้นๆ โดยเฉพาะเมื่อองค์กรนั้นๆ เป็นธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีการดำเนินงานเพื่อแสวงผลกำไร และสร้างความเติบโตจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ข้างแล้วละก็ ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างมากมาย

สังคมภายใน

บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวงให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลอย่างมาก มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ และทักษะของพนักงาน รวมถึงการมีสวัสดิการและสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ดี สอดคล้องกับค่านิยมที่องค์กรตั้งไว้คือ “เป็นที่หนึ่งในใจพนักงาน” โดยสิ่งหนึ่งที่ทำคือ การสร้างสังคมหรือองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Knowledge Society) โดยมีการดูแลและพัฒนาพนักงานออกเป็น 2 ทาง คือ การพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานโดยฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบกับฝ่ายต่างๆ และการพัฒนาด้านเทคนิคที่รับผิดชอบโดยศูนย์ฝึกอบรมของบริษัท โดยทั้ง 2 หน่วยงานนี้จะดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทการฝึกอบรมของบริษัท ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ทางบริษัทเน้นสร้างสภาพการทำงานใน

บรรยากาศที่เอื้ออาทรต่อตนเอง มีการสื่อสารทั้ง 2 ทาง เน้นการทำงานเป็นทีม กระตุ้นความคิดริเริ่มใหม่ๆ

เรื่องคุณภาพชีวิตของพนักงานนั้น ทางบริษัทมีกระบวนการผลิตที่มีความปลอดภัย โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมในการสร้างจิตสำนึกของความปลอดภัยให้แก่พนักงานทุกระดับ โดยวางเป้าหมายในด้านความปลอดภัยไว้ว่า “อุบัติเหตุเป็นศูนย์” มีการตรวจสอบระดับแอลกอฮอล์ของผู้เข้าปฏิบัติงานในโรงงาน การตรวจเช็คไม่ดื่มสุรา การขับขี่ย่างปลอดภัย รวมทั้งมีระบบบริหารความปลอดภัยโดยอิงมาจากรูปแบบพีระมิดด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของไฮลซิม 19 ข้อ นอกจากความปลอดภัยภายในโรงงานแล้ว ที่หน้าโรงงานทั้ง 3 แห่ง บริษัทมีการสร้างสะพานลอย และสะพานกลับรถด้วย

ปูนอินทรีหรือชื่อเต็มๆ ว่า ปูนซีเมนต์นครหลวงไทย มีแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องการสร้างสรรค์สังคมและชุมชนให้น่าอยู่ และยั่งยืน ทางบริษัทจึงเน้นสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเริ่มจากภายใน คือ พนักงานและครอบครัวพนักงาน แล้วขยายไปยังภายนอก คือชุมชนในละแวกโรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นครอบครัวของพนักงานบริษัท

ภายนอก

ในด้านการอยู่ร่วมกับชุมชน ทางบริษัทให้ความสำคัญในความเคารพในชุมชนท้องถิ่นและส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน โดยร้อยละ 15 ของประชากรในตำบลทับทิมวง จังหวัดสระบุรี นี้เป็นพนักงานของบริษัท บริษัทเน้นการสร้างชุมชนสัมพันธ์ด้วยการพึ่งพาตนเองตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งในด้านการศึกษา การส่งเสริมอาชีพ สุขอนามัย และดูแลสิ่งแวดล้อม มีการจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ภายในชุมชน เพื่อนำเสนอเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและเรื่องการศึกษา นอกโรงเรียนของเด็กในชุมชน ในทุกๆ 3 เดือนตัวแทนจากชุมชน บริษัท และเทศบาลจะมาร่วมกันประชุม เรียกว่า “ไตรภาคี” เพื่อฟังความคิดเห็นของชุมชน รวมถึงการบริจาคปูนซีเมนต์ให้แก่อาสาสมัครกลุ่มต่างๆ นำไปใช้ในการพัฒนาชนบทที่ทำอย่างสม่ำเสมอ อีกสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือตัวพนักงานของบริษัทเอง มีจิตอาสา มีความตั้งใจ และมุ่งมั่นสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้กับสังคม พนักงานเหล่านั้นได้ชักชวนให้ทางบริษัทเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การบริจาคหนังสือให้แก่โรงเรียนชนบท การบริจาคข้าวสารให้แก่งานผู้รับเหมา ลงไปร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่ในการสร้างถนนเข้าสู่ชุมชน เป็นต้น

ในด้านสุขอนามัยของชุมชน ทางบริษัทได้มีการส่งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เข้าไปประสานงานกับอนามัยชุมชนและจัดตรวจสุขภาพเคลื่อนที่เข้าไปให้บริการตรวจสุขภาพคนในท้องถิ่น พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านสุขอนามัยอย่างต่อเนื่อง ด้านการศึกษา บริษัทได้เข้าร่วมสนับสนุนโครงการโรงเรียนในฝัน (หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียน) ของโรงเรียนมวกเหล็กวิทยาลัย มีกิจกรรม “อินทรีขับเคลื่อน” เป็นการบริการอบรมคอมพิวเตอร์ให้แก่เด็กๆ ในชุมชนรอบโรงงาน เพื่อเสริมทักษะด้านคอมพิวเตอร์และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งโครงการฝึกทักษะอาชีพที่เป็นผลมาจากการสำรวจความต้องการของชุมชนที่ต้องการหารายได้เสริม อาชีพที่ฝึกได้แก่ การพื้นที่ผ้าบาติก การหล่อกระถางซีเมนต์ การทำดอกไม้จันทน์

ระดับประเทศ

บริษัทเชื่อว่าความสามัคคีของคนในชาติคือสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยฝ่าฟันวิกฤต และช่วยเหลือประเทศไทยได้เป็นอย่างดี จากเหตุการณ์สีนามิ บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) และกองทุนโกลด์ซิมร่วมกับธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และอาสาสมัครกลุ่มต่างๆ ได้มีการลงพื้นที่เพื่อสำรวจความเสียหายต่างๆ มอบถุงยังชีพ และสร้างสาธารณูปโภคที่จำเป็น อาทิ ห้องสุขาและห้องอาบน้ำชั่วคราว ต่อมาก็สร้างบ้านพักถาวรแก่ผู้ประสบภัยในตำบลพรุเดี่ยว จังหวัดพังงารวมทั้งมีการมอบรถตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอันเป็นความปรารถนาของแพทย์หญิง คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ที่ต้องการจะมีรถตรวจที่เกิดเหตุเพื่อความสะดวกและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ณ จุดเกิดเหตุ

สิ่งแวดล้อม

หลักการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม 4 ประการของบริษัท

หลักการ	แนวทางการปฏิบัติ
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	ตรวจวัดและปรับปรุงผลงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ
การใช้ทรัพยากร	ให้ความสำคัญกับควมมีประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Efficiency) นำกากของเสียมาใช้เป็นเชื้อเพลิง
ระบบบริหารจัดการ	ตรวจสอบการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและอบรมพนักงาน ระบบการจัดการตาม ISO 14001
ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสีย	รายงานผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมและความคืบหน้าให้หน่วยราชการที่รับผิดชอบ สาธารณชน และผู้มีส่วนได้เสียรับรู้

ทางบริษัทมีการนำพลังงานรูปแบบใหม่ๆ มาใช้ อาทิ พลังงานหมุนเวียนจากความร้อนที่เหลือใช้ หรือเชื้อเพลิงทดแทนจากกากอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม

การจัดการต้นฝุ่นละออง

มีการติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมฝุ่นต่างๆ ณ จุดกำเนิดฝุ่นละอองในทุกกระบวนการเพื่อควบคุมฝุ่นละอองอย่างมีประสิทธิภาพ และทำการตรวจวัดคุณภาพอากาศในฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 Micron

รวมทั้งการติดตั้งเครื่องกรองฝุ่นละอองด้วยระบบไฟฟ้าสถิต (Electrostatic Precipitator) เพื่อดักฝุ่นจากปล่องปล่อยความร้อน ซึ่งช่วยลดปริมาณฝุ่นจากปล่องปล่อยความร้อนได้ถึงร้อยละ 99.9 และติดตั้งเครื่องกรองฝุ่นละอองแบบถุง (Bag Filters) ครอบคลุมกระบวนการผลิตตลอดสาย เพื่อกรองฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นระหว่างกิจกรรมการผลิตขั้นต่างๆ นับตั้งแต่การไม่บัดหินปูน จนถึงกระบวนการผลิตขั้นสุดท้าย ในส่วนการลำเลียงใช้สายพานปิดเพื่อควบคุมการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองขณะขนถ่ายหรือลำเลียงวัสดุ

การลดก๊าซ CO₂

พลังงานความร้อนส่วนใหญ่ของการผลิตปูนซีเมนต์มาจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ได้แก่ ถ่านหิน ลิกไนต์ และน้ำมันเตา ส่วนพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทยมาจากการผลิตที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ดังนั้นการลดก๊าซ CO₂ ต้องทำทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การลดปริมาณการใช้ปูนเม็ดในการผลิตปูนซีเมนต์ ลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (ถ่านหินและลิกไนต์) โดยใช้เชื้อเพลิงทดแทน (กากของของเสียอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม)

การนำพลังงานความร้อนกลับมาใช้ใหม่

เตาเผาหมายเลข 4 ของบริษัทเป็นเตาเผาแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่นำความร้อนที่เหลือในท่อลดอุณหภูมิปูนเม็ดกลับมาใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าใหม่ ซึ่งจะช่วยให้ผลิตกระแสไฟฟ้าใช้เองได้ถึง 8,000 kilowatt/hr.

การพัฒนาการใช้เชื้อเพลิงและวัตถุดิบทดแทน

ทางบริษัทแจ้งว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกพบว่าการนำกากอุตสาหกรรมมากำจัดในเตาเผาปูนซีเมนต์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงและวัตถุดิบทดแทนในกระบวนการผลิตร่วม หรือ Co-processing เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการช่วยแก้ปัญหาการใช้พลังงานหมุนเวียน ช่วยลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากกากอุตสาหกรรม ทางบริษัทได้ริเริ่มโครงการพัฒนาเชื้อเพลิงและวัตถุดิบทดแทน (Alternative Fuels and Raw Materials-AFR) ในปี 2541 เป็นรายแรกๆ ในประเทศไทย และต่อมาในปี 2548 EcoSiam ก็ได้ถูกก่อตั้งขึ้นในฐานะสายงานธุรกิจของปูนซีเมนต์นครหลวง เพื่อดูแลเกี่ยวกับการพัฒนาเชื้อเพลิงและวัตถุดิบทดแทนโดยเฉพาะ มี

ระบบปฏิบัติการจัดเตรียมและกำจัดกากอุตสาหกรรมทุกประเภท กากที่ผ่านกระบวนการจะถูกกำจัดตามมาตรฐานสากลของอุตสาหกรรมและข้อกำหนดของรัฐ การใช้วัตถุดิบทดแทนใช้หินปูนหรือซีเมนต์ในกระบวนการผลิตปูนเม็ดที่ช่วยลดก๊าซ CO₂

Co-processing

เป็นการทำงานร่วมกันของ 2 กระบวนการผลิตในเตาเผาปูนซีเมนต์ นั่นคือ กระบวนการผลิตปูนซีเมนต์ และกระบวนการกำจัดกากของเสียทั้งแบบใช้เป็นเชื้อเพลิง หรือเป็นวัตถุดิบ ที่แม้ว่าจะทำงานร่วมกัน แต่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของปูนซีเมนต์หรือสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด

คุณสมบัติพิเศษของ Co-processing

- สามารถนำพลังงานในกากของเสียกลับมาใช้ใหม่ได้อย่างสมบูรณ์ 100%
- อุณหภูมิของก๊าซในเตาเผาปูนซีเมนต์สูงกว่า 1,800 °C ที่ระยะหมุนเวียนนานกว่า 5 วินาที ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เพียงพอต่อการเผาทำลายสารอินทรีย์ต่างๆ ในกากอุตสาหกรรมได้อย่างสมบูรณ์
- วัตถุดิบหลักในการผลิตปูนซีเมนต์คือหินปูนและหินปูนเป็นหนึ่งในสารที่สามารถปรับสภาพสารพิษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ไม่มีซีเมนต์หลงเหลือจากการเผากำจัด เพราะถูกหลอมรวมเป็นผลึกอยู่ในปูนเม็ดแล้ว
- มีอุปกรณ์เผาระวังด้านสิ่งแวดล้อมติดตั้งในทุกขั้นตอน

บริษัทได้ร่วมมือกับกรมป่าไม้และจังหวัดสระบุรี รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ เพื่อร่วมมือกันฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมป่าพุแค กว่า 1,800 ไร่ ซึ่งพำนักอยู่ในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ห่างจากโรงงาน 30 กิโลเมตร โครงการนี้ใช้ชื่อว่า “โครงการอุทยานการศึกษาการฟื้นฟูป่าระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมพุแคเฉลิมพระเกียรติ” และในอนาคตจะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเป็นแหล่งศึกษาระบบนิเวศของจังหวัดสระบุรี อีกแห่ง

เพื่อเป็นการร่วมฉลองการเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษา บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงได้ร่วมมือกับมูลนิธิชัยพัฒนาในโครงการ “80 พรรษา 880 ฝ่าย อินทรีสร้างถวายเป็นหลวง” ขึ้นเพื่อการสร้างฝายชลื่อนน้ำ 880 แห่งต่อปีเป็นเวลา 3 ปี ในจังหวัดต่างๆ รวม 2,640 ฝาย ซึ่งจะช่วยบรรเทาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งและป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝนของชุมชนตามเชิงเขา

สรุปคือสิ่งที่ได้จากการไปเยี่ยมชมโรงงานปูนซีเมนต์นครหลวง คือ การสร้างความเข้าใจแก่องค์กรธุรกิจ ที่มีกระบวนการ CSR ในรูปแบบ CSR - in - process ที่โดดเด่น ทั้งนี้ในส่วน CSR - after - process ทางปูนซีเมนต์นครหลวงเอง ได้สร้างความสัมพันธ์และการร่วมมือกับชุมชน เพื่อสร้างสรรค์ให้ชุมชนในบริเวณรอบข้างมีความน่าอยู่อย่างต่อเนื่องโดยตลอด ทั้งยังมีการสนับสนุนให้พนักงานของบริษัทเป็นอาสาสมัครเพื่อร่วมกิจกรรมทางสังคมกับชุมชน (Community Volunteering) จึงเป็นสิ่งที่หลาย ๆ องค์กรต้องรู้จักและนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสมเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนต่อไป

การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อชุมชน

ทีมงานสิ่งแวดล้อมของทางบริษัทได้ร่วมกับทีมงานด้านชุมชนในการทำวิจัยทัศนคติของชุมชนรอบโรงงานที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากโรงงานและนำผลที่ได้ไปประกอบการวางแผนกิจกรรมต่างๆ สำหรับชุมชน